

תל-צור ושות'

עורכי דין

תאריך: 21 מאי 2023

מ.ל.ב.
בפקס: 02-5695347
ובדוא"ל: sar@mof.gov.il

בפקס: 073-3933064
ובדוא"ל: sar@edu.gov.il

לכבוד
מר בצלאל סמוטריץ', שר האוצר
רחוב קפלן 1
ירושלים 9195015

לכבוד
מר יואב קיש, שר החינוך
רחוב שבטי ישראל 34
ירושלים 91911

א.ג.נ.,

הנדון: פגיעה חמורה בציבור הסטודנטים והסטודנטיות בישראל עקב החלטות ממשלה ליישום הסכמים קואליציוניים והסכמים פוליטיים – דרישה לקבלת מידע בטרם פנייה בעתירה לבג"צ

בשם מרשתנו, התאחדות הסטודנטים והסטודנטיות בישראל, ע"ר 580150100 ("ההתאחדות"), הרינו לפנות אליכם, כדלקמן:

מבוא

1. מרשתנו משמשת ארגון הגג היציג של מרבית האגודות וההתארגנויות הסטודנטיליות במוסדות להשכלה גבוהה בישראל המאגדות יחדיו כ- 350,000 סטודנטים וסטודנטיות.
2. מאז הקמתה פועלת ההתאחדות לקידום האינטרסים של ציבור הסטודנטים והסטודנטיות בישראל לשם העצמת מעמד הסטודנטים, בין היתר באמצעות הענקת הזדמנויות להשכלה איכותית, הענקת מגוון מלגות והטבות ולעידוד הסטודנטים לקחת חלק במעורבות חברתית ואזרחית ולפיתוח קהילות ופרויקטים לרווחת הסטודנטים ועוד.
3. כחלק מפעילותה עבור ציבור הסטודנטים והסטודנטיות, ההתאחדות מקדמת פעילויות ציבוריות ופרלמנטריות אל מול מקבלי החלטות, והכל כדי לקדם ולהעצים את מעמד הסטודנט ולהעניק לו הזדמנויות להגיע להשכלה אקדמית ללא תלות במצב כלכלי או בשיוך חברתי, לקבל השכלה אקדמית איכותית הכוללת כלים ומיומנויות לעולם התעסוקה ולאפשר לכל סטודנט להשפיע על עתיד המדינה ולקחת חלק במעורבות חברתית ואזרחית.
4. אגודות הסטודנטים החברות בהתאחדות מייצגות 49 מוסדות השכלה גבוהה שונים, בהם כל האוניברסיטאות ומרבית המכללות בישראל.
5. כפי שנראה, לאחרונה התקבלו מספר החלטות ממשלה אשר מגדילות משמעותית את היקף הכספים המוענק על ידי הממשלה למוסדות תורניים, מבלי שנקבעו קריטריונים ברורים לחלוקתם. משמעות החלטות אלה, בהכרת, **תקצוב ותמיכה ישירה בלומדים במוסדות התורניים**, כאשר במקביל לא בוצעה כל הגדלה של תקציב המוסדות להשכלה גבוהה ההולך ונשחק ולא התקבלה כל החלטה מקבילה הנוגעת לתמיכה כלכלית בציבור הסטודנטים והסטודנטיות, והכל תוך פגיעה בלתי מידתית בעיקרון השוויון.

המסגרת הנורמטיבית לסיוע כלכלי לאברכים לומדי תורה

6. ביום 1.1.2017 פורסם חוק סיוע כלכלי לעידוד לומדי תורה וסטודנטים נזקקים, תשע"ז-2017 ("חוק הסיוע"). בדברי ההסבר להצעת חוק הסיוע צוין, כי לומדי תורה נזקקים מקבלים סיוע כלכלי בהתאם לעמידה בתנאי סף כבר משנת 1982, וזאת מכוח סעיף תקציבי בחוק התקציב השנתי.
7. בבג"ץ 4124/00 יקותיאל ז"ל נ' השר לענייני דתות, סד(1) 142 (2010) ("בג"ץ יקותיאל") נקבע, כי הסעיף התקציבי אינו יכול להיוותר על כנו, שכן הגמלה המשולמת מכוחו מפרה את חובת השוויון ביחס לחלוקת כספי מדינה. לאור כך, הוקמה ועדה שתדון בנושא הסדר גמלאות הבטחת הכנסה לאברכים ("ועדת גבאי") והתקבלו מספר החלטות ממשלה בעניין סיוע כספים ללומדי תורה. חוק הסיוע נועד ליישם את החלטות הממשלה ולהסדיר בחקיקה ראשית את מערך הסיוע הכלכלי ללומדי תורה.
8. מעיון בהוראות חוק הסיוע עולה, כי מטרתו לעודד לומדי תורה וסטודנטים נזקקים בלימודיהם באמצעות מתן סיוע כלכלי על-פי אמות מידה הקבועות בחוק הסיוע לגבי לומדי תורה ועל פי הוראות חוק המועצה להשכלה גבוהה התשי"ח-1958 ושיקול דעתה של המועצה להשכלה גבוהה לגבי סטודנטים.
9. זכאותו של לומד תורה לקבלת סיוע כלכלי נקבעה בסעיף 3 לחוק הסיוע וכוללת מספר קריטריונים. בסעיף 4 לחוק הסיוע נקבע, כי בקשות לסיוע כלכלי מוגשות למשרד החינוך, ומאתר משרד החינוך עולה כי כספי הסיוע מועברים ישירות למבקש הסיוע. בסעיף 5 לחוק הסיוע נקבע, כי היקף תקציב השנתי המיועד למתן סיוע כלכלי ללומדי תורה יקבע בחוק התקציב השנתי.
10. בסעיף 6 לחוק הסיוע נקבע כדלקמן:

"התקציב השנתי שייקבע ללומדי תורה כאמור בסעיף 5 לא יעלה על 82% מתקציב קרן הסיוע במענקים והלוואות לסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה, הפועלת מכוח סעיף 25 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, באופן שיבטיח שתקציב הקרן יהיה גבוה ב-21% לפחות מסכום הסיוע שנקבע לפי סעיף 4(ב)."

11. דהיינו, חוק הסיוע קובע בחקיקה ראשית אמות מידה להקצאת כספים מתקציב המדינה ללומדי תורה ועיקרם:

- 11.1 הסיוע יינתן ללומדי תורה נזקקים על פי אמות מידה הנוגעות למצב הכלכלי של לומד התורה.
- 11.2 סכום הסיוע ללומדי תורה יקבע כסעיף בחוק התקציב השנתי.
- 11.3 סכום התקציב השנתי יעמוד על שיעור של 82% מתקציב קרן הסיוע במענקים והלוואות לסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה.

הסטת כספי ציבור לטובת מוסדות תורניים והגדלת הקצבאות והתשלומים לאברכים ולומדי תורה

12. ביום 24.2.2023 התקבלה החלטת ממשלה מס' 241 בנושא יישום הסכמים קואליציוניים בשנים 2023 ואילך, במסגרתה הוחלט להקצות באופן חד פעמי סכומים לצורך יישום הסכמים קואליציוניים ("החלטה 241"). עוד נקבע, כי פירוט הייעוד של הסכומים האמורים למשרדים, התוכניות ומטרות ההקצאה יובאו במסגרת החלטת ממשלה נפרדת שתובא לאישור הממשלה לפני הנחת הצעות חוק התקציב לשנים 2023 ו-2024 על שולחן הכנסת. תנאי להקצאת הסכומים הוא קבלת חוות דעת מקצועית של המשרד וחוות דעת משפטית של המשרד הרלוונטי בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס'

- 1.801 מחודש מרץ 2015. הסכומים שיאושרו יתוקצבו בנפרד במסגרת התקציב בתוכניות הרזרבה של משרדי הממשלה השונים שאליהם הם מיועדים, והעברתם לתקנות הייעודיות של אותם סכומים תותנה בבדיקה מקצועית של המשרד ובחוות דעת משפטית של היועץ המשפטי של המשרד הרלוונטי. בסעיף 2א להחלטה 241 הוחלט, כי הביצוע מהתקציב ייעשה בהתאם לנהלים המקובלים ובכפוף לכל דין.
13. ביום 23.3.2023 הוגשה הצעת חוק התקציב לשנת הכספים 2023 ממנה עולה, כי הסכום המיועד להשכלה גבוהה לשנת 2023 עומד על סך 12,593,397 אש"ח. הסכום המיועד לחינוך לשנת 2023 עומד על סך 81,388,251 אש"ח, מתוכו סך 629,134 אש"ח מיועד למוסדות תורניים (סעיף 206902).
14. ממקרא הצעת חוק התקציב עולה, כי סעיף תקצוב מוסדות תורניים מחולק לשתי מטרות:
- 14.1 מימון התמיכה במוסדות תורניים בהתאם למבחני התמיכה שבעניין.
- 14.2 תקצוב קרן הסיוע לאברכים בהתאם לחוק סיוע כלכלי.
15. ביום 14.5.2023 תוקנה החלטה 241 בהחלטת ממשלה שותרתה: "יישום הסכמים קואליציוניים והסכמים פוליטיים בעלי משמעות תקציבית בשנים 2023 ו-2024" ("החלטת יישום הסכמים הקואליציוניים") והוחלט על הגדלת סכומי ההקצאות החד פעמיות, כאשר מימון התוספת לסכומים שנקבעו בהחלטה 241 יבוצע מכלל הסכומים שהוקצו מכל סעיפי התקציב כאמור בהחלטה 238 של הממשלה.
16. בסעיף 5 להחלטת יישום הסכמים הקואליציוניים נקבע, כדלקמן:
- "להקצות לתקציב התמיכה במוסדות תורניים סך של 925 מיליון ש"ח בשנת 2023 וסך של 1,385 מיליון ש"ח בשנת 2024, מתוך הסכומים האמורים בסעיף 1 להחלטה 241, בתכנית מספר 206902."**
17. דהיינו, הוחלט שבנוסף לתקצוב המוסדות התורניים במסגרת תקציב משרד החינוך, יוקצו סכומי עתק נוספים, המיועדים למגזר ספציפי ומסוים באוכלוסייה, המביאים את התקצוב למוסדות התורניים לסך של **כמיליארד וחצי שקלים** בשנת 2023 והרבה יותר מכך בשנת 2024.
18. בנוסף, בסעיף 12 להחלטת יישום הסכמים הקואליציוניים הוחלט על הקצאת סכומים נוספים מתוך הסכומים האמורים בסעיף 1 להחלטה 241 לצורך יישום הסכמים קואליציוניים על-פי החלוקה הקבועה בנספח א'. מנספח א' עולה, כי לתקצוב מוסדות תורניים נוספו סכומים נוספים עבור שנת 2023 כדלקמן:
- 18.1 סך 19,530 אש"ח עבור תשתיות ושיפוצים בישיבות הסדר.
- 18.2 סך 29,290 אש"ח עבור "תלמידי חו"ל".
- 18.3 סך 10,740 אש"ח עבור "גופי תיאום וקישור".
- 18.4 סך 2,150 אש"ח עבור פעולות רכש אגף מוסדות תורניים.
19. יוצא אפוא, כי תקצוב מוסדות תורניים בפועל, גבוה יותר, ועומד על סך של כ- 1,616,000,000 ש"ח (!).
20. בחוות הדעת הכלכלית שנערכה עבור הצעת החלטת יישום הסכמים הקואליציוניים על ידי יוגב גרדוס, הממונה על התקציבים במשרד האוצר, הוצגו מספר **השלכות כלכליות חמורות** של מהלך אישור יישום הסכמים הקואליציוניים. בחוות הדעת הושם דגש רב על כך כי במסגרת הצעת ההחלטה הוצע **להגדיל**

את תקציב מבחני התמיכה במוסדות תורניים בהיקף של לא פחות מ-75% ביחס למצב הנוכחי, ואף הובהר, כי כתוצאה מכך יגדל התמריץ לאי-השתתפות גברים חרדיים בתעסוקה ובכושר ההשתכרות, אשר ממילא נמוכה משמעותית.

בחוות הדעת נקבע, כי "קצבת האברך" המועברת באמצעות תמיכה בתקציבי הישיבות מהווה הכנסה אלטרנטיבית עבור הגבר החרדי הלומד במוסד תורני, ואינה מותנית בתעסוקה. עורך חוות הדעת הדגיש כי הצעת החלטת יישום ההסכמים הקואליציוניים משמעה העברה של מעל 1,100 ש"ח בחודש לכל אברך תוספת המהווה גידול של כ-75% ביחס למצב הנוכחי, וכי כפי שהוכיח ניסיון העבר, מכיוון שהגדלת תקציב המוסדות מותאמת עם מספר הלומדים בהם, הרי שזו עתידה להביא לגידול מתמיד במספר הבוגרים חסרי המיומנויות הנדרשות להשתלבות בשוק העבודה.

מסקנת עורך חוות הדעת הייתה כדלקמן:

"הגדלת ההעברות הישירות צפויה להקטין את התמריץ להשתלבות בתעסוקה. על פי מחקר של אגף הכלכלנית הראשית במשרד האוצר, בעת היציאה לשוק העבודה גבר חרדי מאבד כמעט שני שלישי מגובה ההכנסה ברוטו, עקב אובדן הטבות המותנות באי-תעסוקה. הגדלת תקציב הישיבות צפויה להגדיל אובדן זה, ובכך להפחית עוד יותר את כדאיות היציאה לעבודה. בנוסף לכך, וכפי שמצוין במחקר, שינוי במערך התמריצים בגובה של 1,000 ש"ח צפוי להביא להפחתה של 4.7 נקודות אחוז בשיעור התעסוקה של קבוצה זו, הנמוך מאוד כבר היום"

21. תחזיות ומסקנות אלה נמסרו מפי הגורמים המקצועיים במשרד האוצר במספר מחקרים, דוחות וחוות דעת קודמים, וראו למשל את סקירת הכלכלן הראשי מיום 19.11.2019 בנושא "על השלכות הכלכליות של השתלבות חרדים וערבים בשוק העבודה בעשורים הקרובים" וסקירת הכלכלן הראשי מיום 17.12.2019 בנושא: "תעסוקה ושכר בקרב גברים חרדים", דוח אגף הכלכלנית הראשית, משרד האוצר מדצמבר 2019 בנושא "חשיבות התמריצים הכספיים להעלאת תעסוקת הגברים החרדים" מכולם עולה כי הקצאת כספים למוסדות תורניים משמעה הגדלה ישירה של התשלומים המוענקים לאברכים ללא מבחני מיצוי השתכרות או תבחינים כלשהם.

22. מסקנות אלה עלו גם בדוח הכלכלנית הראשית במשרד האוצר שפורסם ביום 15.5.2023 בנושא: "על רמות השכלה של צעירים והשלכותיהם על צמצום הפערים בשוק העבודה", שם נקבע, כי צמצום פערי ההשכלה הרלוונטית לשוק העבודה בקרב הגברים החרדים טמון בהגברת לימודי הליבה במערכת החינוך החל משלביה המוקדמים, ובנוסף ישנו מרכיב משמעותי של בחירת לימודים תורניים על פני עבודה, וכן של תמריצים כלכליים המופנים לאברכים שתומכים בכך. הגדלת קצבאות האברך ללא מבחני מיצוי כושר השתכרות, צפויות להוביל לירידה בפוטנציאל ההשתכרות של גברים חרדים ובמידת השתלבותם בשוק העבודה ובכך לפגוע בצמיחה ארוכת הטווח.

23. נציין עוד כי מעיון בהחלטת יישום ההסכמים הקואליציוניים עולה, כי לא התקבלו חוות דעת מקצועית של משרד האוצר וחוות דעת משפטית של משרד החינוך וזאת כנדרש בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.801 מחודש מרץ 2015 וכתנאי להקצאת הסכומים.

24. ביום 15.5.2023 פרסמה המחלקה לפיקוח תקציבי בכנסת דוח בנושא רקע ונתונים על התקציב הממשלתי למערכת ההשכלה הגבוהה לקראת דיון בוועדת החינוך בנושא תקציב מערכת ההשכלה הגבוהה. מדוח זה עולה כי מבחינה של קרוב לעשור, תקציב ההשכלה הגבוהה עלה בשיעור של 28.6% בעוד שתקציב המדינה עלה בשיעור של 47.1%. דהיינו, משקל תקציב ההשכלה הגבוהה מכלל תקציב המדינה ירד מ-3% בשנת 2015 לשיעור של 2.6% בהצעת התקציב לשנת 2023, כל זאת כאשר מספר הסטודנטים לכלל התארים בכל המוסדות להשכלה גבוהה עלה ב-11.3% בין השנים 2014 ל-2023.

הגדלת התקציבים למוסדות תורניים פוגעת אנושות בציבור הסטודנטים, אינה שוויונית, יוצרת אפליה בוטה לטובת ציבור מסוים ומהווה ניסיון לעקוף הוראות חוק מפורשות

25. מכל האמור בהרחבה לעיל המבוסס כולו על פרסומים ודוחות של הממשלה ושל הכנסת עולה מסקנה ברורה: בעוד ששיעור העלייה בתקציב המוקצה להשכלה גבוהה נשחק לאורך העשור האחרון, התקציבים המיועדים למוסדות תורניים וללומדי תורה הולכים גדלים בשיעור ניכר, ובמסגרת החלטות הממשלה על יישום הסכמים קואליציוניים, שיעור התוספת התקציבית לטובת מוסדות תורניים הביאה לעלייה של פי **שניים וחצי** לעומת סכום התקציב הקבוע בהצעת התקציב לשנת 2023.

26. כאמור, בבג"ץ יקותיאל נפסק, כי הוראה בסעיף התקציב השנתי מכוחה משולמת גמלת הבטחת הכנסה לאברכי כוללים, פסולה מיסודה נוכח ההפליה הקשה שהייתה גלומה בהסדר בין האברכים לעומת קבוצות לומדים אחרות. מכיוון שגמלת הבטחת הכנסה לאברכים, חולקה על-פי קריטריונים מגזריים ולא על-פי קריטריונים ענייניים נקבע, כי היא פוגעת בזכות לשוויון ועל כן יש לבטלה.

27. בבג"ץ 616/11 התאחדות הסטודנטים בישראל נ' ממשלת ישראל, סו(3) 819 (2014) ("בג"ץ התאחדות הסטודנטים") אשר ניתן פה אחד מפי שבעה שופטי העליון בוטלה החלטת ממשלה שעניינה תשלום מלגת לימודים לאברכי כוללים מאחר שבהחלטה זו יש כדי לפגוע בשוויון והיא אינה עומדת במבחני המידתיות שבפסקת ההגבלה שבחוק יסוד כבוד האדם וחירותו. בג"ץ התאחדות הסטודנטים ניתן בהמשך ועל בסיס ההלכה שנקבע בבג"ץ יקותיאל. השופטת חיות (כתוארה אז) ניתחה את מהות התקציבים הייחודיים המועברים לבני המגזר החרדי וקבעה:

"המהות הבסיסית של הגמלה לא השתנתה – מדובר ב"כספים ייחודיים" שאינם מחולקים על-פי קריטריונים שוויוניים, דוגמת אלה שנקבעו בחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980, והיא מיועדת לבני המגזר החרדי בלבד. נקודת המוצא הערכית אותה התוותה ההלכה שנפסקה בפרשת יקותיאל - ועליה ראוי בעיניי לשים את הדגש - היא כי ניהול תקציב המדינה בדרך של העברות "ייחודיות" כאלה אינו חוקתי, וניתן להתירו רק במקרים שבהם פגיעה חמורה כזו בזכות לשוויון היא לתכלית ראויה ואינה עולה על הנדרש."

28. מאז פסקי הדין הנ"ל שניתנו על ידי בג"ץ חוקק חוק הסיוע. דהיינו, כנסת ישראל סברה, כי הסיוע הכספי שניתן לאברכים וללומדי תורה צריך להיות מעוגן בחקיקה ראשית אשר תכיל בתוכה את הנורמות הרצויות למתן הסיוע, וכדברי יו"ר וועדת הכספים בדיון במליאת הכנסת לקראת קריאה שניה ושלישית של החוק לסיוע כלכלי: "אגב, לומדי תורה מקבלים עכשיו, על-פי החלטת הממשלה, אבל אני מאוד מעוניין, וגם חברי מעוניינים, כולנו מעוניינים שזה לא יהיה בהחלטת הממשלה אלא יהיה בחוק גלוי

לעין כול, שקוף, ברור, יודעים על מה מדובר, ושהוא איננו מפלה בין קבוצה אחת לקבוצה אחרת. זה חוק שוויוני, זה חוק שעוזר לשני הסקטורים, לכל אלה שלומדים".

29. בחוק הסיוע נקבע, כי הסכום הכולל מתוך תקציב המדינה שיינתן ללומדי תורה יעמוד תמיד על שיעור של 82% מתקציב קרן הסיוע במענקים והלוואות לסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה. דהיינו, נקבעה קורלציה ברורה בין סכום התקצוב השנתי לסיוע לאברכים לבין סכום תקציב קרן הסיוע לסטודנטים.

30. בהצעת התקציב הנוגעת להקצאת הכספים למוסדות תורניים ובסעיף 5 להחלטת יישום ההסכמים הקואליציוניים אין פירוט או הסבר כיצד יחולקו אותם כספים, ומה השימושים המותרים בהם על ידי המוסדות התורניים. לטעמה של ההתאחדות, העמימות המכוונת בהקצאת הכספים וההימנעות מהגדרת מטרות ברורות לכספים יוצרת פתח לשימושים שעוקפים את חוק הסיוע הכלכלי ו/או המנוגדים למטרות אשר הותוו במבחנים לחלוקת כספים לצורך תמיכה של משרד החינוך במוסדות תורניים.

31. כעולה ברורות מחוות דעת ודוחות משרד האוצר, הגדלת תקציב המיועד "למוסדות תורניים" בין באמצעות הסעיף התקציבי ובין באמצעות יישום הסכמים קואליציוניים משמעה, דה-פקטו, העברה של כספים לאברכים ולומדי תורה באמצעות המוסדות התורניים ללא מבחני כושר השתכרות או תבחנים אחרים כלשהם. החלטת הממשלה באשר ליישום ההסכמים הקואליציוניים משמעה, הגדלת הסכומים המשולמים ישירות לאברכים בשיעור של 75% לעומת המצב הקיים.

32. דהיינו, מחד כנסת ישראל אישרה בחקיקה ראשית סיוע ללומדי תורה וקבעה קריטריונים למתן הסיוע, ומאידך, הגדילה את התקציבים המשולמים למוסדות תורה המועברים בחלקם המשמעותי ישירות לאותם אברכים, מבלי שאלה נדרשים לעמוד בקריטריונים הקבועים בחוק הסיוע ומבלי שסכומים אלה עומדים במגבלת השיעור מתוך קרן הסיוע במענקים והלוואות לסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה כאמור בסעיף 6 לחוק הסיוע. כל זאת, תוך הפרה של חובת השוויון ביחס לחלוקת כספי מדינה כפי שעוגנה בהוראת סעיף 3 לחוק יסודות התקציב, תשמ"ה-1985.

33. לעומת זאת, התקציב המיועד למוסדות להשכלה גבוהה לא גדל משמעותית לעומת התקציב בשנה שעברה, בוודאי לא ביחס לכמות הסטודנטים והסטודנטיות ההולכת וגדלה או ביחס לגדילה בסכום התקציב הכללי או ביחס לגדילה בסכום התקציב המיועד למוסדות תורניים. זאת ועוד, בעוד שבמסגרת ההחלטת יישום ההסכמים הקואליציוניים אין כל סכום נוסף המיועד להשכלה גבוהה או לסטודנטים, התקצוב למוסדות תורניים נהנה מתוספת בסכומי עתק אשר הגדילה אותו כאמור פי 2.5.

34. לטעמה של ההתאחדות, מהלך זה עולה כדי ניסיון לעקוף את הוראות חוק הסיוע באופן אשר יעמיק את הפער ואי השוויון בין התקציבים המוענקים ללומדים במוסדות תורה לבין התקציבים המיועדים לסטודנטים וסטודנטיות במוסדות להשכלה גבוהה.

35. בהעדר כל חוות דעת מקצועית או משפטית (כנדרש על פי הנחיות היועמ"ש), בהיעדר פירוט מספק באשר לייעודם של הכספים ובהיעדר כל הנמקה ראויה לאפליה הברורה כנגד ציבור הסטודנטים והסטודנטיות בישראל, ברי כי לפנינו פגיעה קשה בעקרון השוויון אשר אינה עומדת במבחני המידתיות שבפסקת ההגבלה שבחוק יסוד: האדם וחרותו. מהמהלכים הנ"ל משתמעת העדפה ברורה וחד משמעית לסקטור ספציפי אחד על פני כל סקטור אחר.

36. בנסיבות אלה, וכאשר להתאחדות ולציבור הסטודנטים אותו ההתאחדות משרתת צפויים **נזקים מוחשיים** עקב אישור התקציב על הוראותיו המפלות והמקפחות, בכוונת ההתאחדות לפנות בעתירה לבג"ץ כנגד משרד האוצר למתן צו על תנאי שימנע את אישור התוספות התקציביות המוענקות למוסדות תורניים במסגרת יישום ההסכמים הקואליציוניים ובמסגרת אישור חוק התקציב או לכל הפחות להורות על הגדלת התקצוב המיועד לסיוע לסטודנטים בשיעור זהה.
37. בטרם תפנה מרשתנו בעתירה לבג"ץ, מתבקשים בזאת שר האוצר הנכבד ושר החינוך הנכבד ליתן הסברים, נימוקים ומידע, כדלקמן:
- 37.1 מהו הסכום מתוך התקציב למוסדות תורניים (סעיף 206902) בשנת 2023 המיועד לתקצוב קרן הסיוע לאברכים בהתאם לחוק הסיוע?
- 37.2 מהו הסכום מתוך התקציב למוסדות תורניים (סעיף 206902) בשנת 2023 המיועד לתקצוב מימון התמיכה במוסדות תורניים?
- 37.3 האם סכומים כלשהם מתוך התוספות שנקבעו בהחלטת יישום ההסכמים הקואליציוניים מיועדים לתקצוב קרן הסיוע לאברכים בהתאם לחוק הסיוע? אם כן, אילו סכומים?
- 37.4 נא לפרט מהם הייעודים הסופיים של הכספים המיועדים למוסדות תורניים תוך חלוקה לסכומים הספציפיים שיועברו בגין כל ייעוד.
- 37.5 נא לפרט מהם השימושים המותרים של המוסדות התורניים בכספים המשולמים להם על ידי מדינת ישראל.
- 37.6 מהו הסכום הכולל מתוך הסכומים המיועדים למוסדות תורניים אשר יועבר על ידי המוסדות התורניים ישירות לאברכים וללומדי תורה.
- 37.7 מהו הסכום הכולל מתוך הסכומים המיועדים למוסדות תורניים אשר יועבר על ידי המוסדות התורניים בעקיפין לאברכים וללומדי תורה, למשל באמצעות פטור חלקי או מלא משכר לימוד, מלגות, מלגות קיום וכולי.
- 37.8 האם תשלומים המבוצעים לאברכים וללומדי תורה על ידי מוסדות תורניים מותנים במבחנים כלשהם כגון מבחני כושר השתכרות או נזקקות?
- 37.9 מהם הסכומים שחולקו על ידי משרד החינוך ללומדי תורה נזקקים מאז נחקק החוק הסיוע, דהיינו בשנים: 2017, 2018, 2020, 2021 ו-2022?
- 37.10 כיצד הגדלת התקציב למוסדות התורניים מתיישב עם מסקנות חוות הדעת והדוחות מאת משרד האוצר לפיהן צעד זה מהווה תמריץ שלילי לציבור הגברים החרדים להשתלב בשוק העבודה ויביא בסופו של יום להגדלת נטל המיסים על הציבור כולו?
- 37.11 כיצד הגדלת התקציב למוסדות התורניים מתיישב עם הוראות חוק הסיוע, לפיו סיוע כלכלי ללומד תורה נזקק מוענק על ידי משרד החינוך בהתאם למבחנים הקבועים בחוק ומוגבל בזמן?
- 37.12 מהם השיקולים אשר הובילו את הממשלה לקבל החלטה על תיעודף כספי ברור של הסקטור החרדי הלומד במוסדות תורניים, על פני סטודנטים וסטודנטיות במוסדות להשכלה גבוהה?

38. לאור סד הזמנים הקצר ביותר העומד לרשות ההתאחדות, הנובע בעיקר מהעובדה כי ההחלטה על יישום ההסכמים הקואליציוניים פורסמה ביום 14.5.2023 ואישור התקציב מתוכנן להצבעות בכנסת ביום רביעי הקרוב, נודה על קבלת עמדתכם עד ליום 22.5.2023.

39. אין באמור או במה שאינו אמור במכתב זה כדי לגרוע מכל טענה ו/או תביעה העומדת למרשתנו וכל זכויותיה שמורות.

בכבוד רב,

מיכל גלר, עו"ד

מירב בר-זיק, עו"ד

תל-צור ושות', עורכי-דין

